

Саопштење у погледу плата судија у Хрватској

1. На састанку одржаном у Атини 2. јуна 2023. године, Европско удружење судија (ЕАЈ) са забринутошћу је констатовало тренутну ситуацију у Републици Хрватској у погледу плата судија.

2. ЕАЈ је обавештен да је питање плата судија уређено Законом о платама судија и јавних тужилаца, којим је предвиђена основица на коју се потом примењује коефицијент у зависности од степена конкретног суда у ком судија обавља функцију. Највиши износ те основице, утврђен 2009. године, износио је 648 евра, али је током наредних година (2013. и 2014.) два пута умањен, у складу са општим планом штедње услед буџетских потреба. Након повећања из 2019. године она сада износи 625 евра, што је и даље мање од нивоа на ком је била 10 година раније. Чак ни повећање које је недавно предложила Влада не би у довољној мери поправило овакво стање.

3. Истакнуто је и то да су, док су плате судија остале на истом нивоу на ком су биле и 2013. године, плате државних службеника редовно повећаване након преговора између владе и синдиката државних службеника, те да, као последице тога, неке судије, нарочито из првог степена, могу зарађивати и мање од запослених у правосуђу. Носиоци правосудних функција нису били обухваћени никаквим преговорима о платама. Изузетно неодговарајуће плате исплаћиване судијама довеле су до тога да су каријере у правосуђу непривлачне високообразованим правницима, као и до тога да судије напуштају своје функције у потрази за боље плаћеним пословима.

4. ЕАЈ истиче да је одговарајућа плата судија суштински елемент независног судства и владавине права. Судијска плата *“треба да буде сразмерна њиховој професији и одговорностима и да буде довољна да их заштити од утицаја на њихове одлуке”*.¹ Овај захтев препознаје и неколико других докумената који одређују стандарде.²

5. Поред тога, а што је једнако важно, ова начела су у међувремену уобличио судску праксу Европског суда и самим тим постала обавезујућа за све државе чланице Европске уније. Велико веће је у својој значајној одлуци у предмету Удружења судија Португала навело да “Исто као и заштита од престанка функције чланова дотичног органа (...), износ зараде коју примају ти чланови треба да буде саобразан значају функције коју обављају и да представља гаранцију која је од суштинског значаја за

¹ Савет Европе: Препорука *CM/Rec(2010)12* Комитета министара државама чланицама о положају судија: независност, ефикасност и одговорност, члан 54

² Консултативно веће европских судија: Магна карта за судије, члан 7; Консултативно веће европских судија: Мишљење број 1, члан 61; Универзална повеља за судије, члан 8 и др.

независност судства”.³

6. ЕАЈ је уверен да неуравнотежена и недовољна висина плата судија у Хрватској није у складу са наведеним захтевима.

7. Док су пресуде донете у предметима Удружења судија Португала и Карлоса Ескрибано Виндела односе на ситуације у којима је смањење плате примењено на све државне службенике и јавне функционере, то у Хрватској није случај. На тај начин се поново повређују европски стандарди који предвиђају да би требало обезбедити заштиту „против умањења плате намењене посебно судијама“.⁴ У том погледу, ЕАЈ такође примећује повреду начела забране дискриминације, које се штити чланом 14. Европске конвенције о људским правима и чланом 21. Повеље ЕУ о основним правима.

8. Коначно, ЕАЈ подсећа Владе да постоји обавеза држава да се правосуђу обезбеде неопходни ресурси.

9. Сходно томе, ЕАЈ апелује на Владу Хрватске и њене органе да што пре размотре повећање плата и накнада које се исплаћују представницима правосуђа, као и да се тај процес у потпуности спроведе у консултацијама са њима, укључујући и Удружење судија Хрватске.

³ Пресуда од 27. фебруара 2018. године у предмету Ц-64/16 *Удружење судија Португала (Associação Sindical dos Juizes Portugueses)*, члан 44 и 45; видети и Пресуду од 7 фебруара 2019. године и предмету Ц-49/18 Карлос Ескрибано Виндел (*Carlos Escribano Vindel*), члан 66

⁴ Савет Европе: Препорука *CM/Rec(2010)12* Комитета министара државама чланицама о положају судија: независност, ефикасност и одговорност, члан 54